שלשה מינין פרק ששי נזיר מז.

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

מתני' כמרים הסרמודים. מתרמוד שם מקום: **שהיו מסוכנים והולכה ומלאה שמתה.** ונטמאת עליה ואמרו חכמים כו' [ה]: **גמ' קמני.** במתני' ר' אליעזר אומר סותר את הכל והא שמעינן ליה דאמר דכל אחר מלאת שבעה סותר ותו לא והא הכא אחר מלאת הוא:

ונטמא ר' אליעזר אומר סותר את הכל. ולא כל הימים[1] כדמפרש בגמ' דהא ר' אליעזר הוא דאמר [לעיל] כפ"ג (דף עז:) נטמאת לאחר מלאת סותר ז' א] אלא סותר מקרבנות[2] קאמר ור' אליעזר לטעמיה דאמר בגמ' אחר המעשים כולם סותר ותו לא [ב] ומגלח הרי כשנזרק אחד מן הדמים עד [שיביא שאר הקרבנות אינו רואי] לתגלחת והואיל ונטמא [קודם] שהקריב כולם בטמאת שחרית לפני הקריבו אף אחר מהן דמי ולא רואי לתגלחת כל היום והוי קרבן ראשון שהביא כאילו הביאו תוך מלאת הימים שלא רואי כלל לתגלחת דמי: **וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר.** פי' לכשיטהר כך מפרש בירושלמי פתם[3] מעשה [ג] דטהרה ואחר כך יביא קרבנות. ואלו אותו הזכח שהיה בהכשר לא יחזור ויביא ורבנן לטעמייהו דאמרי אחר מעשה יחידי סותר כאילו הביאו תוך מלאת הימים שלא רואי כלל לתגלחת דמי: **וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר.** ר' אליעזר אומר סותר את הכל [ד] והאמר ר' אליעזר כל אחר מלאת שבעה סותר אמר רב מאי סותר נמי דקאמר ר' אליעזר סותר קרבנותיו הכי נמי מסתברא דקתני וחכ"א תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש"מ ומעשה נמי במרים התרמודית שנזרק עליה אחד מן הדמים ובאו והודיעוה על בתה שהיתה מסוכנת והלכה ומצאה שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש"מ:

הדרן עלך שלשה מינין

כהן גדול ונזיר [ה] אין מיטמאין לקרוביהן אבל מיטמאין למת מצוה היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה רבי אליעזר אומר יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר וחכמים אומרים יטמא נזיר ואל יטמא כהן הדיוט אמר להם רבי אליעזר יטמא כהן שאינו מביא קרבן על טומאתו ואל יטמא נזיר שהוא מביא קרבן על טומאתו אמרו לו יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם: **גמ'** בשלמא כהן גדול ונזיר האי סבר כהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף משום בשמן המשחה ומרובה

מתני' מי שנזרק עליו אחד מן הדמים ונטמא [ה] רבי אליעזר אומר סותר את הכל וחכ"א [א] יביא שאר קרבנותיו ויטהר אמרו לו מעשה במרים התרמודית שנזרק עליה אחד מן הדמים ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מסוכנת והלכה ומצאה שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה ותטהר: **גמ'** קתני ר' אליעזר אומר סותר את הכל [ב] והאמר ר' אליעזר כל אחר מלאת שבעה סותר אמר רב מאי סותר נמי דקאמר ר' אליעזר סותר קרבנותיו הכי נמי מסתברא דקתני וחכ"א [ה] תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש"מ ומעשה נמי במרים התרמודית שנזרק עליה אחד מן הדמים ובאו והודיעוה על בתה שהיתה מסוכנת והלכה ומצאה שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש"מ:

אמר רב מאי סותר נמי דקאמר ר"א סותר קרבנותיו. והכי קאמר יביא כל קרבנותיו לאחר שיטהר ואותו זבח ראשון שנזרק דמו לא עלה לו ולעולם ז' הוא דסותר ותו לא לדברי הכל והא פליגי ר' אליעזר סבר אותו זבח ראשון לא עלה לו ויביא אחר במקומו עם שאר קרבנותיו שהפרים לכשיטהר לאחר ז': **וכי נמי מסתברא.** דלקרבנותיו קאי מדקתני וחכמים אומרים יביא שאר קרבנותיו ויטהר מכלל דלרבי אליעזר סבירא ליה דאף ראשון לא עלה לו וצריך להביא אחר כו': ענין אחר **אמר רב מאי סותר נמי דקאמר ר' אליעזר סותר אם קרבנותיו.** ולא מיבעיא זבח ראשון דאינו עולה לו אלא כו' אותו שהפרים תמלה צריך להחליף ויביא אחר במקומו וחכמים אומרים אותו ראשון נלבד לא עלה לו וצריך להביא אחר במקומו אבל שאר קרבנות שהפרים אינו צריך להחליף אלא לכשיטהר יביא אותם. ה"נ מסתברא דלקרבנות פליגי מדקאמרי רבנן דיביא שאר קרבנות ויטהר אלמא דשמעי מיניה דרבי אליעזר דאפי' אותן קרבנות שהפרים תמלה אינו יכול להביא לקרבנותיו ואמרו ליה רבנן מביא ומעשה נמי כו':

הדרן עלך שלשה מינין

כהן גדול ונזיר אין מיטמאין לקרוביהן. וכדמפרש כהן קראי לטומאה לקמן בגמ': **גמ' בשלמא כהן ונזיר.** שמעינן [ד] להו מי מייתיו ליטמא מחילה דרבנן סברי כהן גדול [ו] שקדושתו קדושת עולם ורבי אליעזר סבר נזיר עדיף שכן מביא קרבן על טומאתו ויטמא כ"ג שאינו מביא קרבן על טומאתו ואל יטמא נזיר:

ואל יטמא נזיר. שקדושתו עדיפא כיון שהזקיקתו תורה להביא **נזיר** קרושתו קדושת שעה. ואפי' אמר נזיר עולם מכל מקום סתם נזירות הוי שלשים יום (לעיל ה.): **בשלמא** כהן גדול ונזיר האי סבר כהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף. וטעמא דמ"ד[15] דמתמיתין: **וכן** משוח בשמן המשחה. כ"ג שנמשח בשמן המשחה ומרובה בגדים קני משנגנז שמן המשחה דיש שיהו גנז שמן המשחה שעשה משה כדאיתא בפ' הוציאו לו (יומא עב:) ואחריו לא היה כהן משוח בשמן המשחה אלא מרובה בגדים אלא שמן שהיו ממלאים ידיו בח' בגדים ולא היו יכולין לעשות שמן המשחה אחר למשוח בו כדכתיב (שמות ל) שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם זה ולא אחר וכדאיתא בפ' קמא דכריתות (דף ה:) וכי נמי ל' בשמן המשחה היה ולא הרבה נפיש נעשו בו שמתחלה לא היה אלא י"ב לוג ובו נמשח המשכן וכל כליו ואהרן ובניו כל ז' ימי המלואים וכו' ומשמו כהנים גדולים ומלכים וכולו קיים לעתיד לבא שנאמר משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם והא דאמר התם (דף ה.) המפטם הסמן ללמוד בו או למוסרו לנכור פטור הא דקתני למוסרו לנכור (ללמדם שידעו לעשותו) היינו בימי משה אם עשאו פטור אי נמי למוסרו לנכור ללמדם שידעו לעשותו ולא שימשאו ממנו והשתא אחרי יאשיהו לא היה כהן נמשח בשמן המשחה אלא עובד במ' בגדים וכשר בכך בלא משיחה דמ"ר בפ"ק דמגילה (דף ט:) משיח אין לי אלא בשמן המשחה מרובה בגדים מנלן מ"ל הכהן המשיח והשתא משוח ומרובה בגדים משכחת לה בדור ג' כגון שנמשח ג' לכ"ג ובתוך כך נגנז שמן המשחה ואירע בו קרי בכהן המשוח ומינו אחר תחתיו מרובה בגדים לעשות עבודה ביה"כ [ז] וקשה דא"כ הל"ל משוח חזי לעבודה ומרובה בגדים לא חזי לעבודה דלקאמר בגי משוח שעבר ונראה לומר כגון שכהן גדול גלה ומינו אחר תחתיו ברבוי בגדים כגון שנגנז השמן כבר ושימש כמה שנים שאם אף[16] הלאשון שב אינו חוזר לעבודתו שהרי שימש זה תחתיו כמה שנים והרי שניהם מהלכין בדרך כו': ד)(ה"ג) דאלו משוח מביא פר הבא על כל המצות כדכתיב אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והביא פר וגו' ומרובה בגדים לא דכתיב בפ' הכהן המשיח דוקא משוח ולישא לפרושי משוח מביא פר העלם דבר של נכור כלומר שהכהן משוח מקריבו ולא מרובה בגדים דכתיב בגיבה ח] ולקח הכהן המשיח מדם הפר והא[17] ליתא דכתורת כהנים מוכח בהדיא דאף כהן הדיוט מקריבו [ז] (ה"ג) ומ"מ לי מיירי אחר יה"כ לא היה לו לקרותו לזה מרובה בגדים אלא שעבר[18] ואי אלא מת מצוה ביה"כ והא קבורת מת מצוה לא דחי י"ט וכ"ש שבת ויה"כ וי"ל דלעולם ביה"כ עצמו איירי ולא לקברו אלא לטלטלו ממתה לגל דשרי אפי' בשבת והא קאמר דמשוח בשמן עדיף ומטמא המרובה בגדים ממתה[19] לגל דמשוח עדיף דמייתי פר הבא על כל המצות אם הכהן המשיח הורה וטעה בהוראתו אבל מרובה בגדים אינו מביא פר על[20] כל המצות דמשיח דוקא כתיב אלא מביא כשבה או שעירה כיחיד ובהוריות (דף יא:) עיקר הדבר ופירושו ופר[21] הבא על כל המצות הייגו בפר שהוא עצמו מביא שהורה בעצמו ועשה בהוראתו שהוראת כהן משיח בעצמו כהוראת כ"ד לגיבור: מרובה

[1] (לעיל יד: וס"ג), [2] (לעיל טז: לט: [לקמן סג:]), [3] ס"פ גחזי, [4] שיך לע"ב.

הגהות הב"ח

(ה) נמ' וחכ"א יביא אחר קרבנותיו ויטהר ומעשה נמי כל"ל ותיבות שמע מינה מתחק: (ב) בשבעה כהן גדול ומיר אינן מיטמאין: (ג) רש"י ד"ה כשלמת וכו' סברי כ"ג עדיף שקודשתו:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוד"ה ונעמא וכו' סותר ז' לבד אלא כל"ל: ב) בא"ד מותר לטמות יין ונגלח וכו' מן הדמים עדיין [שיבו לאחר] לתגלחת וכו' כל"ל: ג) ד"ה וחכ"א וכו' מעשה דטהרה. תיבת דטהרה נמחק וב"ה הטהר ואח"כ תביא קרבנותיו וכו': ד) בא"ד ואח"כ כשיטהר וכו' יביאם [למנין סתיום]. וב"ב ותיבה דאמר לעיל כפ"ק דף ו' וס"ג דף נח דטומאה דלאחר מלאת סותרת שלשים לרבנן וכפ"ק פירשתי דהוא מדרבנן נזירה אינו סתירה דמן הטוהרה כפתירה הכא בפתם מדרות. ומאחר הוא ואחר לתגלחת שנזרק אחד מן הדמים דו לרבנן נמי בפתירת ז' כ"ל והד"מ ולא דמפום פפר"מ שאלקוהו לשני דיבורים ושעות הוא. עכ"ל מ"מ ויעוש"ה ודוק"ק: ה) ד"ה כ"ג וכו' בספרים הוא וכו' כל"ל: ו) ד"ה ולא וכו' מבפ"ב בסמן כאן הם"ד ואח"כ מה"ד למ"ד ומאל וכו' תיבת למ"ד נמחק וב"ג וחכ"א ומאל כל"ל. מ"מ: ז) ד"ה וכן משוח וכו' עבודה ביה"כ. ב"ב כאן ע"ד קושית תו"ס וכו' המורה בסוף הדיבור: ח) בא"ד ולא מרובה וכו' נביא ולקח תיבת ולקח נמחק וב"ב והבינ: ט) בא"ד דמת"כ מוכח וכו' ה"ג. מי' ה"ג נמחק וב"ב הבה"ה כל"ל מ"מ ויעוש"ה דקושא אלא מקומה לעיל:

הגהות התוספות

1. ל"ל ולא כל הימים קאמר. 2. ל"ל כל קרבנות. 3. תיבת פתם נמחק. וצ"ל עושה מעשה דטהרה כו'. 4. ל"ל והרי קודם. 5. ל"ל אבל שאר. 6. ל"ל ואחר שיטהר. 7. תיבות למנין סתיום נמחק. ונלע"ד דבר הדבור שבסתור ואל"ל דבור אחר. וד"ה נמרים שיך אחר. 8. תיבות "ז" ולרבנן ל"ל נמחק. וצ"ל סותר ל' לרבנן. 9. תיבות הכא מפסק דמשמע נמחק. וצ"ל שבעה פני ושמת הכפ. 10. ל"ל משנרק. 11. ל"ל דיקא נמי דבפתירת קרבנות אחרי כו'. 12. ל"ל מביא שאמרו. 13. ל"ל מביא שאר. 14. בפ"ח בספרי' היה. 15. ל"ל כדאמרן. 16. ל"ל שאף אם. 17. ל"ל הא. 18. ל"ל שעבר כדבסמוך. 19. ל"ל לטלטלו ממתה. 20. ל"ל הבא על. 21. ל"ל דפר.

נוסחת הריב"ן

א) כו' וגמ' מפרש לה: ב) אחר מתחיו: ג) אלא אף אותן שהפרים כו' ויביא אחרים נמקומן: ד) שמעינן הי מיניייהו כו' הכ"ג עדיף ויטמא מיר ולא יטמא כ"ג שקדושתו כו' שכן מביא קרבן על טומאתו ולא יטמא מיר הם"ד:

פי' הרא"ש

ותיפוק לי מאחר כל המעשים. ואם באנו לומר דאינו חושש מזאת א"כ גם ההיא דיש לו כפום א' למי' דבר"א אתיא: זאת אומרת קסבר ר"ש נזיר שנלה על שלמי נדבה יצא השלמי נזיר ששחטן שלא לשמן לא עלה לשם חובה והרי הן כשלמי נדבה: דאמר קרא אשר תחת זבח השלמים ולא כתיב שלמיו משמע כל שלמים ויס"ג דאמר קרא (על) [ובשר] זבח תודת שלמיו ולא כתיב שלמים. ופי' הר' משה דמהאי קרא דרש' בפ' התודה (דף ע"ח) לדבות שלמים נזיר ליום ולילה ל"ג. ומקשינן נמי שלמי תודה לשלמי נזיר שאם גילח עליהם יצא: מי שנזרק עליו א' מן הדמים ונטמא. ר"א אר' סותר את הכל. לא כל הימים קאמר כדמפרש בגמ' דר"א סבר נטמא אחר מלאת סותר שבעה. אלא סותר כל הקרבנות קאמר. ר"א לטעמיה דאמר אחר כל המעשים כולם שאינו מותר לשתות יין עד אחר הבאת כל קרבנותיו. נמצא כשנזרק א' מן הדמים עדיין אינו ראוי לתגלחת וכיון דס"ל לר"א שאין א' מן הקרבנות תיתרו בתגלחת עד שיקריב את כולם א"כ כל קרבנותיו חשובים כקרבן [אחד] וכשנטמא קודם שהקריב כולו הרי כאילו נטמא שחרית קודם שהקריב אפי' א' מהם והרי הקרבן שהביא כאילו הקריבו תוך מלאת. וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר פי' לכשיטהר. וכן פס' בירושלמי בהאי מתני' יטהר ואח"כ יביא קרבנותיו ואותו הזבח שהביא בטהרה לא יחזור ויביאנו. רבנן לטעמייהו דאמרי אחר מעשה יחידי מותר לגלח. הרי האדם שנטמא נראה לתגלחת ולקח יסתור אותו זבח אבל שאר זבחים שהקריב משנטמא ודאי סותר דהא קסיר קרא שיביא קרבנות נזיר בטהרה. ולעיל פ"ק פירשתי דהא דסותר לי' יום דרבנן היינו מדרבנן דסן התורה סני בסתירת דסן התורה סני בסתירת אולי דר בסתירה ד'. ולי נראה דלרבנן אין כאן סתירה כלל דבריו שנזרק א' מן הדמים מותר לשתות יין ולישנא למתים ולגלח ויצא מכלל נזיר ולא שייך ביה סתירה. מרים התרמודית. מתרמוד היתה. הכי נמי מסתברא דסותר קרבנותיו קאמר

קיג א מיי' פ"ו מהל' מחיות הלכה ד:
א ב מיי' פ"ג מהל' אבל הל' ו סמג לאוין רלו:
ב ג מיי' שם הלכה ח וס"ז מהל' מחיות הל' יא יב:
ג ד ה מיי' פ"ז מהל' מחיות הל' יג וס"ב מהל' אבל הל' ט:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com